

Oslofjordkontoret og kommunalt samarbeide

Redegjørelse for kommunale vedtak om valg av alternativ, organisasjonsmessig oppbygging og videreføring av Oslofjordprosjektet frem til detaljert forprosjekt

Av teknisk rådmann *Ulrik Fredrik Beichmann*

Ulrik Fredrik Beichmann er siv.ing. fra University of Strathclyd 1958. Han har vært tekn. rådmann i Oslo siden 1971.

Foredrag holdt i Norsk Forening for Vassdragspleie og Vannhygiene
18. juni 1974.

En redegjørelse for de undersøkelser som Norsk institutt for vannforskning (NIVA) har gjort i Oslofjorden og de forslag til praktiske tiltak som er skissert av samme institutt, ble fremlagt som rapport i 1970. Som følge av dette fremmet teknisk rådmann i Oslo en innstilling som ble vedtatt i Oslo formannskap 27.8.70. I korthet gikk vedtaket ut på at Oslo kommune sluttet seg til NIVA's praktiske konklusjoner, og anbefalte at alt. 1.4B eller 1.5 (se Baalsruds innlegg i dette nr. av Vann) skulle legges til grunn for den videre bearbeidelse av avløpstekniske løsninger for indre Oslofjord. Videre at kommunene Bærum, Asker, Røyken, Oppegård, Ski og Ås skulle forespørres om de ville fatte liknende vedtak.

Bærum formannskap vedtok 28.1.71 å slutte seg til NIVA's konklusjoner, og at alt. 1.4B eller 1.5 skulle be-

arbeides videre. Bærum formannskap forutsatte videre at organisasjonsformen og de økonomiske konsekvenser ved et interkommunalt samarbeid skulle avklares så fort som mulig.

Asker formannskap vedtok 14.4.71 også å slutte seg til NIVA's praktiske konklusjoner og anbefalte alt. 1.4B lagt til grunn for den videre bearbeidelse. Kommunen ville imidlertid stå fritt hva angår en eventuell gjennomføring av et fellesprosjekt og ville første ta standpunkt til dette når et detaljert prosjekt med kostnadsoverslag og utgiftsfordeling var utarbeidet.

Videre hadde Røyken kommune-styre allerede 18.12.70 vedtatt at kommunen skulle innlede uforpliktende forhandlinger med nabokommunene om avløpsspørsmålet uten at kommunen på det tidspunkt tok standpunkt til hvilket alternativ som skulle legges til grunn for å løse de avløpstekniske spørsmål i indre Oslofjord.

Som følge av det tidligere nevnte

vedtak i Oslo formannskap ble det holdt et møte på Oslo rådhus 11.2.71 med representanter fra Bærum, Asker, Røyken, Opegård, Ski og Ås kommuner. NIVA's forslag til praktiske tiltak var på det tidspunkt ikke ferdigbehandlet i en rekke kommuner, men det fremgikk av uttalelsene på møtet at de vestlige kommuner i det vesentlige var enige i NIVA's anbefalinger. Det var man forsåvidt også i de østlige kommuner, men disse kommuner pekte på at de allerede var sterkt engasjert i tiltak som Nordre Follo kloakkverk, kloakkutslippet ved Emmerstad osv.

På møtet ble det besluttet at Oslo kommune skulle ansette en planleggingssjef for å starte det nødvendige utredningsarbeid, og Bærum kommune sa seg villig inntil videre å dekke 11 % av utgiftene i den forbindelse.

Planleggingssjefen ble ansatt 1.9.1971 med oppdrag å formulere et arbeidsprogram for detaljprosjektering av et avløpssystem overensstemmende med NIVA's alternativ 1.4B eller 1.5, samt fremme forslag om ansettelse av personale med tanke på å bygge opp en planleggingsgruppe.

Selv om Oslofjordkontoret kan sies å ha eksistert siden planleggingssjefen ble ansatt i september 1971, ble kontoret formelt etablert ved at Oslo, Bærum, Asker og Røyken kommuner vedtok, riktignok midlertidige, bestemmelse våren 1972. I henhold til bestemmelsene er Oslofjordkontoret et samarbeidskontor for nevnte kommuner, hvis formål er å forestå de nødvendige tiltak på avløpssektoren for å bevare indre Oslofjord som rekreasjonsområde. Kontorets opp-

gave er på vegne av de samarbeidende kommuner å forestå planlegging og prosjektering av et avløpssystem med tilhørende renseanlegg for det nedslagsfelt som utgjøres av Asker, Bærum, samt deler av Oslo og Røyken kommuner.

Oslofjordkontorets daglige ledelse er tillagt planleggingssjefen som har status som etatsjef i Oslo kommune. Kontoret er videre underlagt et fagråd og en prosjektkomité.

Fagrådet består av to faste medlemmer, henholdsvis teknisk rådmann eller kommuneingeniør og vannverksjef eller annen fagsjef, fra hver av de deltagende kommuner. Det tilligger fagrådet bl.a. å føre tilsyn med kontorets daglige drift og påse at sakene fremmes på en forsvarlig og hensiktsmessig måte, å avgi forslag i de saker som skal forelegges prosjektkomitéen, å engasjere konsulenter til utredningsoppgaver, samt å avgi rapport til prosjektkomitéen om arbeidets gang.

Prosjektkomitéen består av folkevalgte medlemmer, henholdsvis to fra Oslo og en fra hver av de andre kommunene, oppnevnt av de respektive formannskap for valgperioden. Oslo formannskap oppnevner prosjektkomitéens formann, som i denne periode har vært, og er, kommunalråd Bjune.

Det tilligger prosjektkomitéen

- å ansette og avskjedige kontorets funksjonærer,
- å føre tilsyn med og kontrollere at Oslofjordkontoret løser de oppgaver som er pålagt det, og at virksomheten utføres effektivt og på en mest mulig økonomisk

måte, herunder få seg forelagt og gjennomgå regelmessige fremdriftsrapporter,

- å vurdere spørsmål av prinsipiell art eller av større økonomisk betydning på forberederstadiet etter anmodning fra fagrådet eller når komitéen selv finner det ønskelig,
- å avgi uttalelse i saker som forelegges det av de samarbeidende formannskap, ordførere eller fagråd,
- å avgi innstilling til de respektive formannskap i saker hvor den selv ikke har avgjørelsesmyndighet, herunder de årlige forslag til bevilgninger,
- å avgjøre disponeringen av de bevilgede midler innenfor den vedtatte ramme, samt godkjenne regnskapene.

Som det går frem av de forskjellige formannskapsvedtak jeg tidligere har referert, forutsatte Oslo og Bærum kommuner at alt. 1.4B eller 1.5 skulle legges til grunn for den videre bearbeidelse, mens Asker kommune forutsatte bare alt. 1.4B lagt til grunn, og Røyken kommune ikke hadde tatt standpunkt til valg av alternativ.

Allerede tidlig ble det, av hensyn til dimensjonering og valg av tunneltracé gjennom Oslo, nødvendig å ta standpunkt til hvilken av alternativene 1.4B eller 1.5 som skulle legges til grunn. Som kjent forutsetter alt. 1.4B at avløpsfeltet til indre Oslofjord deles ved Akerselva. Avløpsvann fra feltet vest for Akerselva føres til et renseanlegg belig-

gende i Slemmestad/Nærnes-området, mens avløpsvann øst for Akerselva føres til Bekkelaget renseanlegg. Alt. 1.5 forutsetter alt avløpsvann til indre Oslofjord ført til et renseanlegg i Slemmestad/Nærnes-området, altså en forholdsvis stor tunnel gjennom Oslo. Etter anbefaling fra fagrådet og prosjektkomitéen vedtok de respektive kommuner i februar 1972 å konsentrere seg om alt. 1.4B.

Selve prosjekteringsarbeidet har i det vesentlige blitt utført ved konsulenter, mens Oslofjordkontoret har innsamlet data for kommunene, bearbeidet disse og koordinert konsulentenes arbeider. Konsulent for transportsystemet har vært Eliot Strømme A/S, mens renseanlegget har blitt prosjektert av Arbeidsfellesskapet Samfunnsteknikk/Grøner.

Selv om samarbeid på tvers av kommunegrensene er et vedtatt prinsipp, er gjennomføringen av prinsippet i praksis ikke bestandig like enkelt. Etter hvert som befolkningen i Røyken kommune fikk forståelsen av at gjennomføringen av prosjektet kunne medføre bygging av et renseanlegg i kommunen økte motstanden mot prosjektet og Røyken kommunestyre vedtok 20.3.74 å trekke seg ut av det videre samarbeid. Kommunestyret har ikke nærmere begrunnet sitt vedtak.

Forprosjektet for en eventuell felles løsning av avløpsproblemet er nå ferdig og vil bli oversendt av prosjektkomitéen til de samarbeidende kommuner i begynnelsen av juli. Forprosjektet vil inneholde anbefalinger hva angår valg av tunneltracé, plassering av renseanlegg og valg av rensemetode, kostnadsoverslag både

hva angår den anbefalte fellesløsning og et sammenliknende over-slag, dog ikke så detaljert, for eventuelt separat løsning med en rekke mindre renseanlegg utbygget av den enkelte kommune, samt for-slag til dannelse av og statutter for et interkommunalt selskap som skal forestå utbygging og drift av felles-anlegget, såfremt det blir vedtatt å gjennomføre prosjektet. Jeg håper at vedtak i den ene eller andre retning vil være fattet av de respektive kom-muner før kommende årsskifte, men det er i dag umulig å si hva det ende-lige resultat vil bli.

Som det vil fremgå ble Oslofjord-kontoret egentlig opprettet for å ut-rede avløpsproblemene for de vest-lige kommuner. Etter bl.a. anmod-ning fra daværende Statens Vann og Avløpskontor har det også blitt tatt kontakt med de østlige kommuner Oppegård, Ski, Ås, Frogn og Nes-odden, og det er nå også dannet et fagråd og en prosjektkomité for disse kommuner. Oslofjordkontoret skal her nærmere klarlegge dagens og den nære fremtids avløpssituasjon, samt utarbeide forslag til på lang sikt en eventuell fellesløsning eller koordinert innsats hva angår rens-etiltak. Det er ikke foreløbig satt

noen bestemt tidsramme for dette arbeid.

Videre har Oslofjordkontoret, på vegne av samtlige kommuner som sogner til indre Oslofjord, engasjert NIVA til å gjennomføre et over-våkingsprogram for å undersøke ut-viklingen av forurensningspåvirknin-gen i fjorden. Omfanget av over-våkingsprogrammet blir hvert år be-handlet av de respektive kommuner, og vil for 1974 bestå av 6 tokter over året. Det vil fra NIVA bli utarbeidet toktrapporter og en avsluttende års-rapport.

Som det fremgår av det foranstå-ende, har det hittil vært et samarbeid mellom kommunene som sogner til indre Oslofjord, dels hva angår ut-arbeidelsen av et forprosjekt, dels om pågående utredning om felles eller ko-ordinerte rens tiltak på lang sikt, og dels om felles finansiering av et over-våkingsprogram for å holde øye med forurensingssituasjonen i fjorden. Om et videre samarbeid vil resultere i felles løsninger av forurensnings-spørsmålet eller ikke gjenstår å se, men det er å håpe at indre Oslofjord vil bli rehabilitert og bevart som den perle den er til glede for oss alle og våre etterkommere.